

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

M 0 9 2 5 3 1 2 1

JESENSKI IZPITNI ROK

FILOZOFIJA

≡ Izpitna pola 1 ≡

Petek, 28. avgust 2009 / 120 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi dva konceptna lista in dva ocenjevalna obrazca.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati naloge, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola vsebuje 15 esejskih naslovov, od katerih izberite enega. Esej naj obsega najmanj 600 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 22.

Pišite **v izpitno polo** z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pred esej prepisite številko in naslov eseja, ki ste ga izbrali. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z nič (0) točkami. Osnutek eseja pišite na konceptna lista. Osnutek se ne upošteva pri ocenjevanju.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 2 prazni.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

NAVODILA ZA PISANJE ESEJA

Izmed 15 filozofskih naslovov izberite enega in napišite esej, ki naj bo dolg najmanj 600 besed. Bodite pozorni na **analizo ključnih pojmov** (in na problematizacijo njihove samoumevnosti) ter na razlago in **argumentacijo stališč**, ki jih boste v eseju predstavili. Pri razlagi in utemeljevanju uporabite **konkretne primere**, oprite pa se seveda na **filozofske perspektive**, ki ste jih obravnavali na pripravah. V eseju obravnavajte **vsaj dva pogleda** na dani problem. Pri tem se od zdravorazumskega načina, ki niza različna mnenja, poskusite dvigniti do filozofskega premisleka o **temeljnih posameznega pogleda**.

VPRAŠANJE STVARNOSTI

1. Razpravljajte o trditvi: Človek se od drugih stvari v svetu razlikuje po tem, da mora svoj smisel določiti sam.
2. Razpravljajte o trditvi: Bistvo sveta je očem nevidno.
3. Razpravljajte o trditvi: Čeprav se človeku zdi, da je svoboden, je svoboda le videz, v resnici so vse naše odločitve vnaprej določene.

VPRAŠANJE SPOZNAVJA

4. Razpravljajte o trditvi: Vednost je mnenje, za katero znamo dokazati, da je resnično.
5. Razpravljajte o trditvi: Čutila nam omogočajo spoznanje posameznega (Ta stol je rjave barve.), do spoznanj, ki presegajo opis konkretnih položajev (Sila je odvisna od mase in pospeška.), pa nas lahko pripelje samo razum.
6. Razpravljajte o trditvi: Znanstvene teorije ne govorijo o stvarnosti, saj so zgolj hipoteze.

VPRAŠANJE MORALE

7. Razpravljajte o trditvi: Prava sreča ni omejena na kratek trenutek, temveč se nanaša na vse življenje, zato sreče ne moremo utemeljevati na ugodju, temveč na vrlini.
8. Razpravljajte o trditvi: Moralno ravnamo, če sledimo zgledu naših staršev in drugih pripadnikov naše družbe, zato je filozofski razmislek o etiki nepotreben.
9. Razpravljajte o trditvi: Pri vrednotenju moralnega dejanja so pomembne njegove posledice, ne pa namen delujočega.

POSAMEZNIK IN SKUPNOST

10. Razpravljajte o trditvi: Tudi v demokraciji moramo oblasti postaviti meje, drugače demokracija postane diktatura večine.
11. Razpravljajte o trditvi: Nečloveško je, če kršitelje zakonov kaznujemo, zato bi bilo treba kazni z zakonom prepovedati.
12. Razpravljajte o trditvi: V pravični družbi niso vsi ljudje enako udeleženi niti pri oblasti niti pri bogastvu.

FILOZOFIJA RELIGIJE

13. Razpravljajte o trditvi: Če je trpljenje nujna sestavina stvarstva, bi Bog kot absolutna dobrotar stvarstvo moral pustiti neustvarjeno.
14. Razpravljajte o trditvi: Kakor ne moremo iz opisovanja lastnosti lepega objekta razumeti lepote, tako ne moremo iz opisovanja narave sklepati na sveto. Strahospoštovanje svetega izvira iz razodetja.
15. Razpravljajte o trditvi: Vera v Boga je upravičena, kadar prinaša korist.

Prazna stran